

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA
UPRAVA ZA ZAŠTITU INDUSTRISKE SVOJINE

KLASA 30 (6).

IZDAN 1 FEBRUARA 1936.

PATENTNI SPIS BR. 12092

A. Flemmich's Söhne, Wien, Austrija.

Ovoj, napose za sanitetske svrhe.

Prijava od 25 oktobra 1934.

Važi od 1 maja 1935.

Traženo pravo prvenstva od 23 februara 1934 (Austrija).

Sad uobičajeni elastični ovoj, unatoč naročito načina tkanja, vrlo su ograničene elastičnosti, koja se još znatno pogorša pranjem i sterilizovanjem ovoja, što prouzrokuje popuštanje poveza, napose nakon duže upotrebe. Napose na zglobovima postoje poteškoće za postignuće glatkog priljubljenja ovoja. Pобољшanje osobina ovoja utkanim nitima od kaučuka nije bilo do sada moguće, jer su do sada te niti trpile uslijed iskuhavanja, desinfekcionih sretstava, bencina i t.d. tako da se nije moglo ni misliti na povoljnu upotrebu ovoja. A i gumene niti dovoljne finoće nisu bile na raspoloženje, ne gledajući na to, da je i ograničena dužina kaučukastih niti stajala na putu ekonomičnosti proizvodnje ovoja.

Pronalazak ima svrhu, da se otklone mane sadašnjih ovoja te se sastoji u tome, da se utku u ovoj sem običnih niti (od pamuka, svile ili t.d.) još niti i od kaučuka, otporne za iskuhavanje, kao što je n.pr. končan materijal poznat pod imenom lasteks odnosno laktron.

Lasteks odn. laktron je fina, vrlo elastična nit, koja se proizvede uštrcanjem lasteksa (kaučukovog mlijeka) u naročita skućujuća sretstva a koja nit, napram običnim kaučukastim nitima, podnaša kuhanje, umakanje u bencin i nebrojno često istezanje do krajne granice a da to nije štetno po čvrstoću i elastičnost. Lasteks konac je prepreden, dočim je laktron ista gumena nit, ali nije prepredena.

Ovoj prema ovom pronalasku pridržuje

uslijed utkanog lasteksa ili laktrona punu elastičnost i nakon pranja, utijanja, sterilizovanja, sasma je neosetljiv za bencin i alkohol, sjedi vazda čvrsto, ne posmiče se te se posvema priljubljuje tijelu. Napose treba da se istakne, da zasjecanje novih ovoja ne spriječava slobodno gibanje zglobova.

Daljna korist leži još i u tome, da se može takav ovoj prigodom povezivanja prilično pritegnuti tako, da njegovi rubovi dobro zatvaraju oko rana, uslijed čega je većinom suvišna upotreba drugih sretstava (n.pr. vrećica sa pijeskom) za potiskivanje rubova.

Jedna vrsta ovoja prema ovom pronalasku sastoji se n.pr. od osnovnih niti od lasteksa i naizmenice od grupa osnovnih niti od pamuka, svile ili sličnog i od potke od pamuka, svile ili sličnog, proizvoljnog shodnog načina tkanja. Umjesto niti od lasteksa mogu se uzeti na isti način i laktron niti ili druge niti od kaučuka, koje su postojane za iskuhavanje i neosjetljive za sterilizaciona sretstva te uslijed dužeg ležanja ne gube svoju elastičnost.

Bitno je, da je međusobna udaljenost osnovnih niti od lasteksa takva, da potke, zajedno sa međuležećim grupama osnova obrazuju plohe za prenašanje pritiska, koje spriječavaju zasjecanje niti od lasteksa tako, da obrazuje ovoj jedinstvenu pritisnu plohu. S druge strane treba da je količina elastičnih niti ograničena, jer bi inače ovoj odviše pritezao.

Niti od lasteksa namotaju se shodno nategnute na po sebi poznat način na naro-

čito vratilo tako, da leže nakon tkanja ostale osnove labavo u tkivu, čime se postigne osobita pruživost ovoja.

Pošto su podvrgnute lasteks i laktron niti elastičnom stezanju, mogle bi se na krajevima ovoja uvući. To se može spriječiti time, da obrazuju pojedine ili sve kaučukaste niti ravne osnove za neki valoviti preplet, čije se niti sastoje od običnog materijala za osnove (pamuk, svila ili sl.).

Nacrtr prikazuje na fig. 1 mnogo povećano jedan dio ovoja. Fig. 2 služi za objašnjenje proizvodnje ovoja po nekom naročitom postupku, što sačinjava jedan dio ovog pronalaska.

Fig. 3 i 4 prikazuje mnogo povećano pogled odozgo na jedan dio ovoja odnosno presjek jednog drugog primjera izvođenja, dočim prikazuje fig. 5 neki drugi raspored niti iz fig. 3. Fig. 6 služi za objašnjenje jedne daljnje vrline ovog pronalaska.

Na fig. 1, koja prikazuje lijevi rub i gornji kraj jednog ovoja prema ovom pronalasku, vide se u osnovi lasteks niti 1 i nizmjenično grupe pamučnih osnova 2, koje leže uslijed stezanja lasteks niti labavo (nabrano) nakon zgrčenja materijala. Pamučne potke 3, tvore na kraju ovoja gusti porub, kojim su držane lasteks niti. Na rubu (lijevo) pretkan je ovoj pletenim nitima 4 od lasteksa koje, su namotane radi njihove veće uradnje na nekom posebnom trećem vratilu.

Da bi se spriječilo zasjecanje rubova u kožu prigodom povezivanja ovoja, sastoje se prema pronalasku pletene niti 4 od lasteks materijala, čiji prečnik ima približno samo polovicu debljine od ostalih osnovnih lasteks niti tako, da duplo savijene pletene niti imaju skupno istu elastičnu pritežljivost, kao pojedine ravne osnove od lasteksa. U svrhu povećanja čvrstoće ruba a da bi mu se unatoč tome dala neka osobita mekoća, sastoji se jedan naročiti oblik izvođenja u tome, da se za rubna polja između pletenih niti i prvih niti od lasteksa uzme svilena umjesto pamučne osnove.

Pronalazak se odnosi dalje na postupak za veleproizvodnju ovoja. U tu se svrhu, kako to prikazuje fig. 2, na širokom tkalačkom stanu, izvana na rubu i u međusobnom otstojanju, koje odgovara širiti ovoja, smjeste po dva para pletenih niti 4 od lasteksa a u otstojanju, koje odgovara dužini ovoja, utka se gusti porub 3, duple širine krajnog obruba. Iz ovog tkiva, koje odgovara višebrojnoj širini i dužini jednog ovoja, izrežu se ovoji poprečno po sredini gustog poruba vodjenim rezom A—A i rezovima B—B, koji su vođeni između parova pletenih niti 4. Jasno je, da se ovakvim postupkom proizvodnja znatno pojeftini napram proizvodnji na uskom tkalačkom stanu za trakove.

Kako se vidi iz fig. 3 do 5, tvori svaka nit od lasteksa odnosno laktrona po jednu ravnu osnovu 1 jednog prepleta, čija nit 4 od pamuka, svile ili sličnog, leži kod svih prepleta bilo gore kako je prikazano na fig. 3 i 4, bilo kako je prikazano na fig. 5, nizmjenice gore a kod slijedeće elastične niti dole. Na fig. 5 prikazan primjer izvođenja tkalačko tehnički je dakako manje jednostavan, ali se dobe njime ovoji, koji su na obim stranama posve jednaki. Pletenom niti 4 učvrsti se elastična nit 1 trvenjem, koje je toliko, da ne može nastajati stezanje elastičnih niti. S toga se ovoj može prerezati na kojem god mjestu, a da se gumene niti uslijed njihove stezljivosti ne uvuku u tkivo. Daljnja vrlina izvedbe prema ovom pronalasku sastoji se u tome, da se izbegava na fig. 6 prikazana pojava na dosadašnjim ovovima, naime, da se uslijed znatno jačih elastičnih niti 1 tanje osnove 2 ne potisnu potkama 3 napram sredini, između dvije elastične niti. Pošto dakle, kako to prikazuje fig. 4, potka ne leži tangencijalno, već držana pletenim nitima 4 udaljuje se više radialno od elastičnih niti 1, ne nastupa nikakav kosi vlak, koji bi otklanjao osnovne niti 2 od niti 1.

Uslijed čvrste veze, koja nastaje između potke od lasteksa odnosno laktrona pomoću pletenih niti može smanjiti broj potki, čime se na zgodan način poveća poroznost ovoja, a da ne nastaje nezgodna osebina sgrčivanja tkiva.

U izvesnim slučajevima dovoljno je, da se izvedu prepleti samo na pojedinim, n.pr. na svakoj drugoj niti od lasteksa ili laktrona, a ostale elastične niti utkane su samo kao ravne osnove. Prepleti mogu se izvesti primjerice samo na glatkim laktron nitima, koje dobe time čvrsti položaj, dočim se između njih smjeste prepređene lasteks niti, koje imaju po sebi veće trvenje.

U opisu razloženog primjera izvođenja govora je o lasteks i laktron nitima. Međutim može se upotrebiti i svaka druga nit od kaučuka, koja ostaje s jedne strane stalna u iskuhavanju a s druge strane neosjetljiva za sterilizaciona sretstva, beacin ili sl. te podnaša i duže ležanje, a da kaučuk ne bude krhak. Mogu se upotrebiti rezane kaučukove niti, kao i preko nekog sapnika proštrcane niti.

Patentni zahtevi:

1). Ovoj, napose za sanitetske svrhe, naznačen time, da su utkane u ovoj sem običnih osnovnih niti (2, fig. 1), n.pr. od pamuka, svile ili sl., još i niti od kaučuka (1), postojane za iskuhavanje, n.pr. niti od lasteksa ili laktrona, kod čega je pomjereno

međusobno otstojanje za kuhanje postojanih kaučukastih niti (1,1) tako, da tvori potka (3) zajedno sa ostalim osnovama (2,2) dovoljno ukočene plohe kao elemente za prenašanje pritiska.

2). Ovoj po zahtjevu 1)., naznačen time, da su učvršćene za kuhanje postojane kaučukaste niti (1) na krajevima ovoja pomoću gušćeg poruba potke (3, fig. 1 i 2).

3). Ovoj po zahtjevima 1) i 2), naznačen time, da su na uzdužnim rubovima od parova pletenih niti (4) pretkane potke (3) od za kuhanje postojanih kaučukastih niti.

4). Ovoj po zahtjevu 3)., naznačen time, da su pletene niti (4) od za kuhanje postojanih kaučukastih niti slabijeg prečnika od ostalih elastičnih osnovnih niti (1).

5). Postupak sa proizvodnju ovoja po zahtjevima 1) do 4), naznačen time, da

se na širokom tkalačkom stanu izrađuje tkivo pune širine i proizvoljne dužine, u koje su utkana razmaknuto shodno širini ovoja, po dva para pletenih niti (4, fig. 2) od za kuhanje postojanog kaučuka a u uzdužnom otstojanju shodno dužini ovoja, po jedan gušći porub (3) duple dužine krajnog obruba ovoja i da se tkivo prereže uzduž (B,B, fig. 2) između parova pletenih niti (4) i poprečno posred grupa gušćeg poruba (A,A, fig. 2).

6). Ovoj po zahtjevu 1). do 5)., naznačen time, da su osigurane protiv uvučenja pojedine ili sve za kuhanje postojane kaučukaste niti (1), n.pr. niti od lasteksa ili laktro-
na, za gumene niti sadržajuća tkiva poznat način, pomoću pletenih niti (4, fig. 3—5) od običnog materijala za osnove (pamuka, svile ili sl.).

FIG. 1.

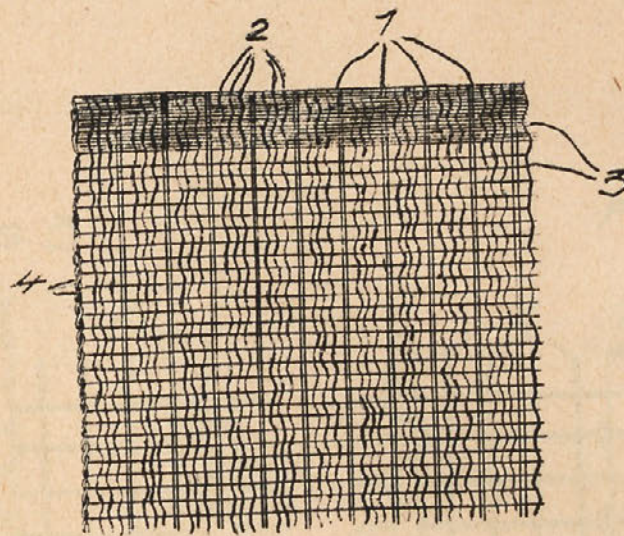

FIG. 2.

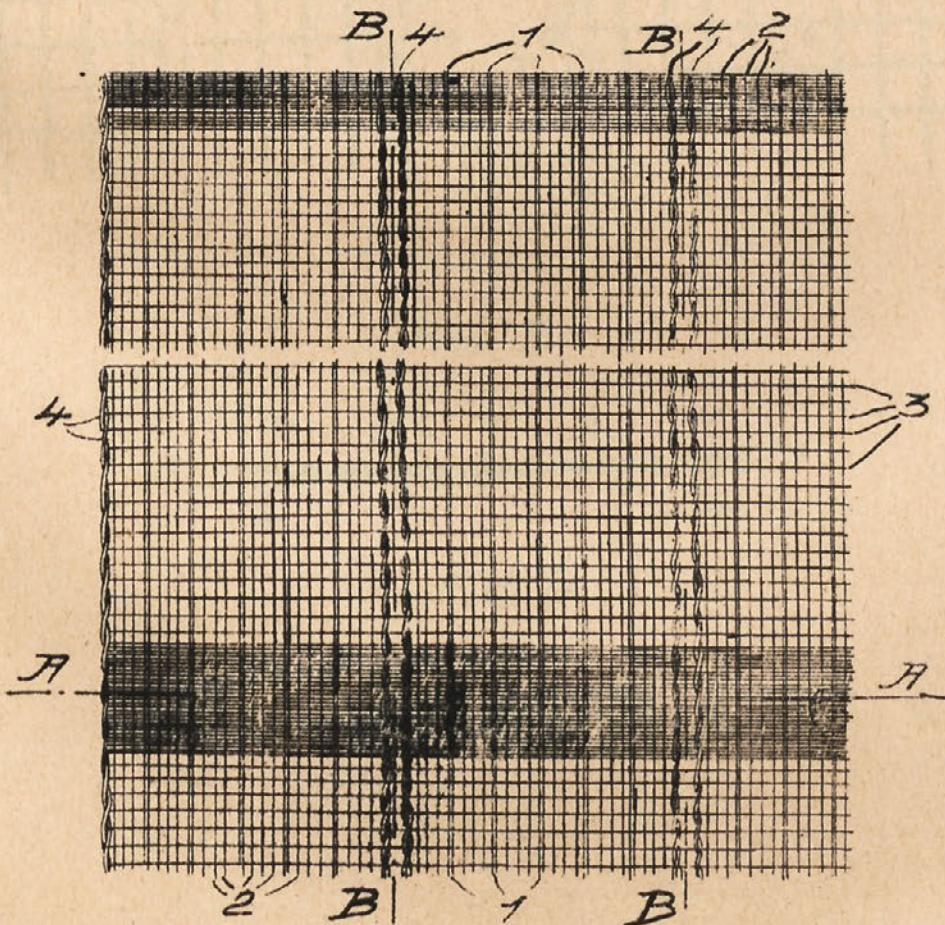

FIG. 3

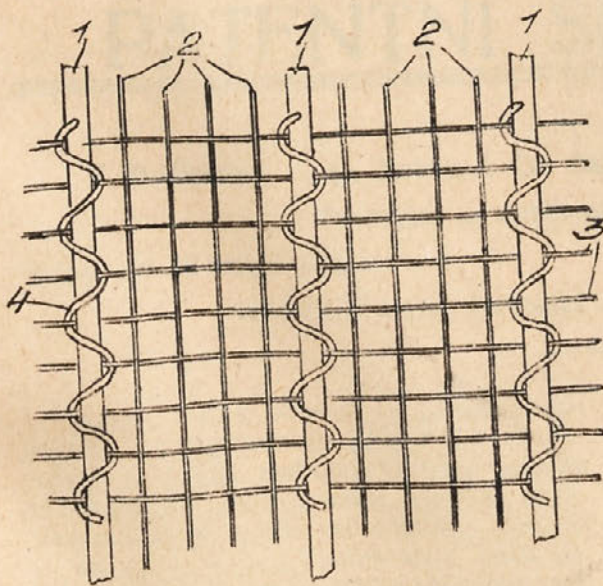

FIG. 4

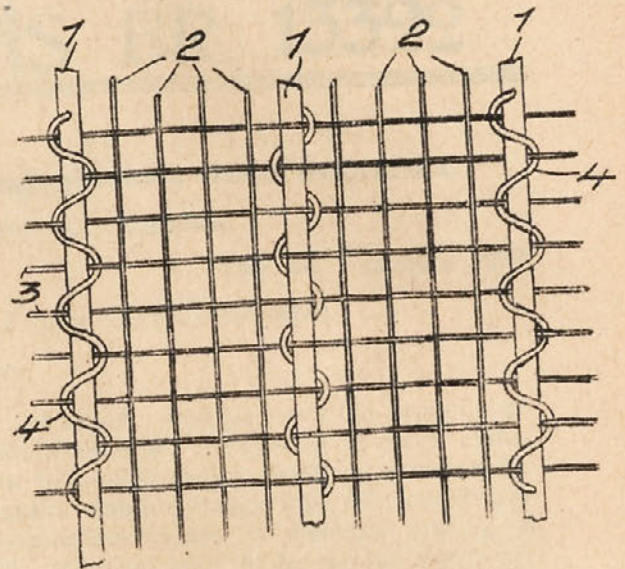

FIG. 5

FIG. 6

